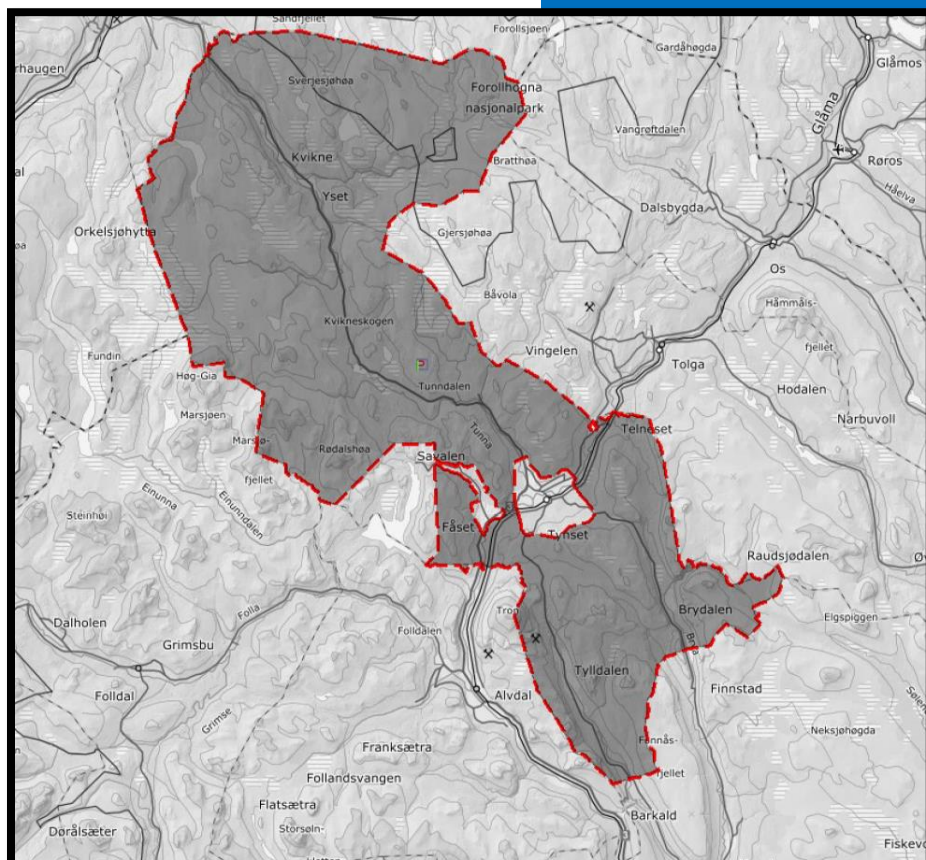

Planprogram

for Kommuneplanens arealdel

Plan, byggesak og geodata

Tynset kommune

13.01.2021

Innhold

1	Plandokumenter	3
2	Formål.....	3
3	Planområde	3
4	Bakgrunn	4
5	Forutsetninger for planarbeidet.....	4
5.1	Plan- og bygningsloven.....	4
5.2	Nasjonale og regionale forutsetninger.....	5
5.2.1	Nasjonale forventninger	5
5.2.2	Nasjonale miljømål	6
5.2.3	Statlige planretningslinjer	6
5.2.4	Andre statlige og regionale planer og strategier	6
5.3	Kommunale forutsetninger	7
5.3.1	Kommuneplanens samfunnsdel	7
5.3.2	Kommunedelplaner	7
5.3.3	Temaplaner.....	8
5.3.4	Temakart	8
5.4	Fagrapporter.....	8
5.5	Andre pågående planarbeid	9
5.5.1	Plan for verdsetting av friluftsområder	9
5.5.2	Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer, Tynset og Alvdal, 2015 – 2021. ..	9
5.5.3	Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)	9
6	Satsningsområder for arealdelen	9
6.1	Stedsutvikling og valg av boligområder.....	9
6.2	Boligbygging i grendene	10
6.3	Forvaltning av landskap og kulturmiljø, natur- og friluftsliv	10
6.4	Fritidsbebyggelse.....	10
6.5	Senterstruktur og regional utvikling.....	10
6.6	Næringsutvikling og lokalisering.....	11
7	Utredningsbehov	11
7.1	Utviklingstrekk.....	11
7.2	Evaluerer av gjeldende planer	11
7.3	Bolig-, næring- og fritidsbebyggelse	11
7.4	Endring av arealformål	11
7.5	Temakart	12
7.6	Konsekvensutredning (KU)	12

7.6.1	Tema som skal vurderes i KU.....	13
8	Planprosess.....	13
8.1	Organisering	13
8.2	Høring.....	14
8.3	Medvirkning.....	15
8.3.1	Bygder/greder	15
8.3.2	Lag og foreninger.....	18
8.3.3	Råd og utvalg	18
8.3.4	Barn og unge.....	18
8.3.5	Næringslivet.....	18
8.3.6	Regionale myndigheter	18
9	Framdriftsplan	19

1 Plandokumenter

Planen vil bestå av følgende dokumenter:

- Plankart
- Bestemmelser og retningslinjer
- Planbeskrivelse
- Konsekvensutredning (KU)
- Risiko og sårbarhetsanalyse for nye områder (ROS-analyse)
- Temakart
- Fagrapporter
- Rapport: estimat av behov for fritidsbolig, bolig og næring.
- Tiltaksplan

2 Formål

Hovedformålet med planarbeidet er å revidere kommuneplanens arealdel for perioden 2022-2034.

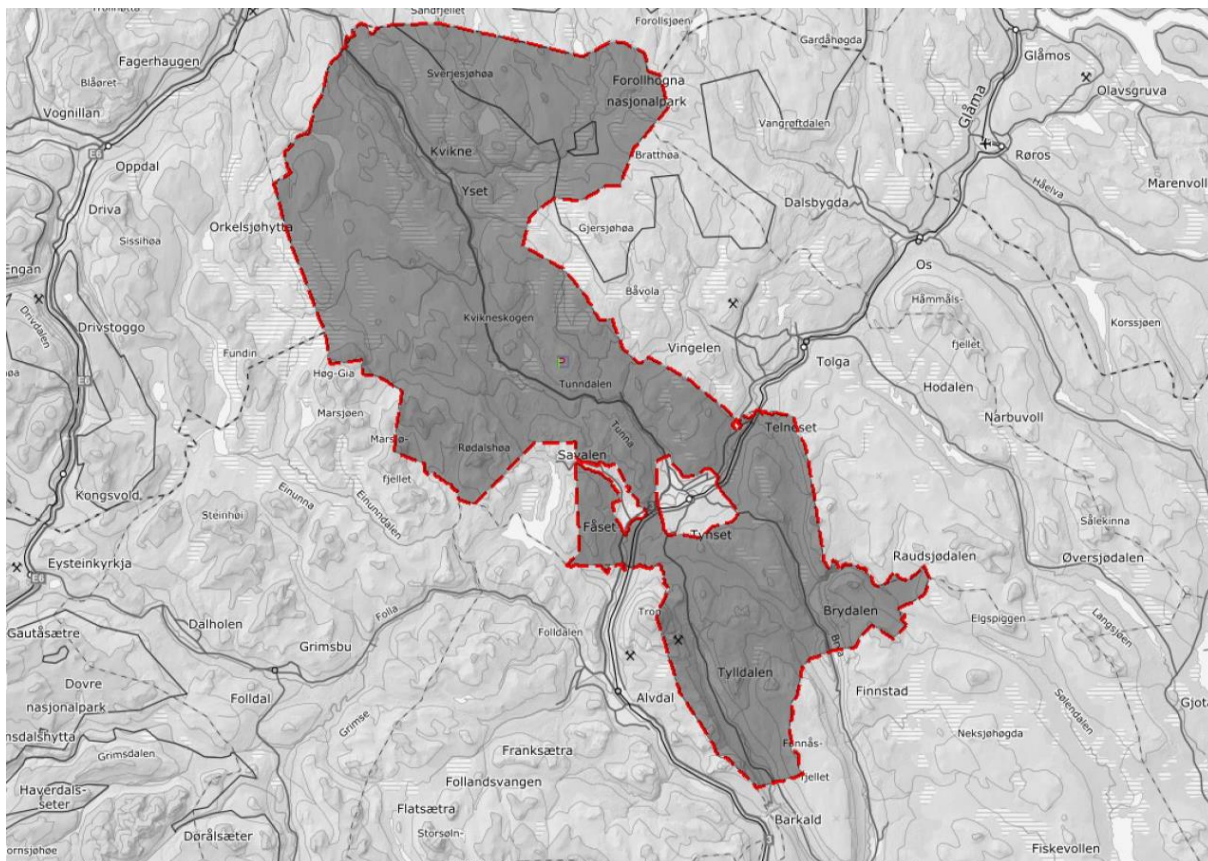
Gjeldende plan er fra 2002 og er utarbeidet etter gammelt lovverk.

Formål med revidering av arealdelen:

- Styrke og forbedre beslutningsgrunnlaget gjennom relevant og viktig utredningsarbeid.
- Det skal tas stilling til langsiktige utfordringer i arealpolitikken og sette mål og strategier for et bærekraftig lokalsamfunn.
- Planen skal avklare arealbehov for fritidsbolig-, bolig- og næringsutvikling, samt satsing innen reiseliv.
- Det skal tas stilling til utfordringer med eksisterende og fremtidige fritids- og boligeiendommer i LNF-område og avklares hvordan dette skal løses.
- Avklare arealbehovet av mineralressurser.

3 Planområde

Planen består av hoveddelen av arealet i kommunen. Kommunedelplanen for Tynset tettsted (vedtatt 2015), kommunedelplanen for Savalen (vedtatt 2014) og kommunedelplanen for Fåset/Fådalen (vedtatt 2018), tas ikke inn i revideringen av kommuneplanen og disse blir derfor stående som egne kommunedelplaner.

4 Bakgrunn

Kommunestyret i Tynset har i kommunal planstrategi for 2020-2023 vedtatt at kommuneplanens arealdel skal rulleres med oppstart høsten 2020.

Evalueringen av behov for revidering baserer seg særlig på erfaringer som er gjort i håndhevelse av gjeldende plan fra 2002. Planen er det viktigste styringsverktøyet for arealbruk i kommunen, som gir bestemmelser for detaljplanlegging og byggesaksbehandling. Det største presset har vært mot hoveddelen, hvor det har vært flere innspill til nye hytteområder, og det har vært omsøkt mange dispensasjoner fra plan. Blant delplanene har det vært størst press mot delplanen for Kvikneskogen hvor det er kom innspill om nytt hytteområde og flere dispensasjoner.

Gjeldende kommuneplan består av en hoveddel med 7 delområder; Kvikneskogen, Brydalen, Terneset, Auma, Tyllidalen, Yset og Ulset. Ved revidering av kommuneplanens arealdel tas delplanen for Kvikneskogen inn i hoveddelen, og vil dermed utgå som egen delplan. Delplanene for Yset og Ulset, samt areal mellom disse, blir endret til en delplan for Kvikne.

5 Forutsetninger for planarbeidet

5.1 Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningslovens (pbl.) formålsparagraf (§ 1-1) sier at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Videre står det (utdrag): *Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser. Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives. Prinsippet*

om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Planleggingen skal fremme helhet ved at sektorer, oppgaver og interesser i et område ses i sammenheng gjennom samordning og samarbeid om oppgaveløsning mellom sektormyndigheter og mellom statlige, regionale og kommunale organer, private organisasjoner og institusjoner, og allmennheten.

Planleggingen skal ikke være mer omfattende enn nødvendig.

Planer skal bidra til å gjennomføre internasjonale konvensjoner og avtaler innenfor lovens virkeområde.

Vedtatte planer skal være et felles grunnlag for kommunal, regional, statlig og privat virksomhet i planområdet.

5.2 Nasjonale og regionale forutsetninger

Det er et viktig prinsipp at kommunen i sin planlegging skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver og at all kommunal planlegging skal legge statlige og regionale pålegg og retningslinjer til grunn. Disse framkommer blant annet gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, statlige planretningslinjer og planbestemmelser etter pbl. kapittel 6, samt regional planstrategi, regional plan og regionalt handlingsprogram etter pbl. kapittel 7 og 8. Slike statlige og regionale retningslinjer og pålegg vil gi et større eller mindre handlingsrom for kommunene, avhengig av innhold. Aktiv planlegging i kommunene er et viktig virkemiddel for å nå nasjonale mål på disse områdene.

5.2.1 Nasjonale forventninger

For å fremme en bærekraftig utvikling har plan- og bygningsloven av 2008 bestemmelser om at det hvert fjerde år skal utarbeides et dokument med nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging.

Forventningsdokumentet peker på hvilke hensyn fylkeskommunene og kommunene bør legge vekt på i sin planlegging for å gjennomføre nasjonal politikk på områder som spenner fra klima og natur til samferdsel, næringsliv og oppvekstvilkår.

De nasjonale forventningene for 2019–2023 trekker spesielt fram:

1. Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling.
2. Vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet.
3. Bærekraftig areal- og transportutvikling.
4. Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019–2023

Når det gjelder *Planlegging som verktøy for helhetlig og bærekraftig utvikling* understrekes det at planlegging er et effektivt og godt styringsverktøy for bærekraftig samfunnsutvikling og arealbruk. Regional og kommunal planlegging er viktig for å oppnå en mer bærekraftig, brukerorientert, effektiv og resultatorientert offentlig sektor.

For å oppnå *vekstkraftige regioner og lokalsamfunn i hele landet* er man avhengig av at det skapes verdier og arbeidsplasser i hele landet. Her er gode rammebetingelser for et mangfoldig og konkurransedyktig næringsliv sentralt. Kommunene kan stimulere til omstilling, vekst og nye arbeidsplasser ved å gi langsiktige og forutsigbare rammer for arealbruk, stimulere til innovasjon og bidra til arbeidskraft med relevant kompetanse.

Fjell-, utmarks- og sjøområder er viktige ressurser for bærekraftig næringsutvikling og målet er å få en mer kunnskapsbasert og helhetlig forvaltning av disse arealene med større forutsigbarhet.

Samtidig med dette skal klimagassutslippene reduseres i samsvar med nasjonale og internasjonale mål, noe som er en stor utfordring for samfunnsplanleggingen framover.

Når det gjelder *Bærekraftig areal- og transportutvikling* understrekes det at et godt transportsystem er avgjørende for et moderne samfunn, og en viktig del av utbyggingsmønster og byutvikling. Det er viktig av transportplanlegging samordnes med øvrig by- og arealplanlegging.

Regjeringen vil utvikle et transportsystem som bedrer fremkommelighet og reduserer reisetid, som vil bidra til reduserte transportulykker og klimagassutslipp.

For å ha *Byer og tettsteder der det er godt å bo og leve* må trivsel og tilhørighet opprettholdes eller økes. Dette må gjøres samtidig som at det bygges mer og tettere i sentrumsområdene. Attraktive byer med levende bymiljøer kombinerer økt tetthet med effektive transportløsninger og høy livskvalitet. Utredninger viser at tetthet stimulerer til innovasjon, spredning av kunnskap og tilegnelse av ferdigheter, og dermed til økonomisk aktivitet.

5.2.2 Nasjonale miljømål

Miljømål skal være målbare og vise hvilke resultat man skal oppnå på nasjonalt nivå. På <http://www.miljostatus.no> får man den nyeste informasjonen om miljøets tilstand og utvikling.

Innlandet fylkeskommune er som regional planmyndighet ansvarlig for utforming av regionale miljømål for Innlandet. Tynset kommune vil bidra aktivt i alle regionale planprosesser, inkludert oppfølging av regionale miljømål. Lokale miljømål er først og fremst nedfelt i *Kommunedelplan for klima og energi*.

5.2.3 Statlige planretningslinjer

Formålet med statlige retningslinjer er å markere nasjonal politikk på områder hvor det er spesielt viktig at det blir fulgt opp i planleggingen. Dersom planen bryter med disse gir dette innsigelsesgrunnlag.

Relevant i denne sammenhengen er:

- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning.
- Statlig planretningslinje for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging.
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen.
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag.

5.2.4 Andre statlige og regionale planer og strategier

Andre statlige og regionale planer og strategier som vil være relevante i prosessen er:

- Nasjonal transportplan.
- Trafikksikkerhetsplan for Hedmark fylke 2018-2021.
- Regional samferdselsplan 2012-2021.
- Nasjonal sykkelstrategi.
- Nasjonal gåstrategi.
- Funksjonsklasser – vegnettsplan for Hedmark.
- Regional plan for Dovrefjellsområdet.
- Regional plan for Forollhogna.
- Nasjonal jordvernstrategi.
- Regional plan for vannforvaltning for vannregion Glomma 2016 – 2021
- Regional plan for vannregion Trøndelag 2016 – 2021
- Gjeldende forvaltningsplaner for verneområdene i kommunen.

Dersom det brytes med disse vil det kunne gi innsigelsesgrunnlag, enten direkte eller på grunn av at disse bygger på mer overordnede føringer.

5.3 Kommunale forutsetninger

5.3.1 Kommuneplanens samfunnsdel

I samfunnsdelen er det lagt føringer for de overordnede strategiene for samfunnsutviklingen i Tynset, og viktige politiske problemstillinger er løftet fram.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2015.

Visjonen er:

«Tynset for alle!»

Verdigrunnlaget for Tynset kommune er:
Inkludering, trygghet, optimisme og puls.

I tillegg inneholder planen tre hovedmål:

1. Mangfold av arbeidsplasser.
2. Bærekraft.
3. Det gode liv.

Satsningsområdene for Tynset er:

1. Regionsenter.
2. Arbeidsplasser.
3. Kompetanse.
4. Folkehelse.
5. Kommunale tjenester.

Samfunnsdelen gir viktige føringer til kommuneplanens arealdel. Visjoner og strategier i samfunnsdelen er konkretisert i seks temaer som omhandler arealdelen, disse omtales under pkt. 6.

Som del av samfunnsdelen er også risiko- og sårbarhetsanalyse for hele kommunen.

5.3.2 Kommunedelplaner

Kommuneplanen må bygge på andre strategiske planer. Følgende planer legges til grunn for arbeidet:

- Strategisk plan for helse og omsorg.

- Strategisk næringsplan.
- Hovedplan for vann og avløp.
- Kommunedelplan for klima og energi.
- Kommunedelplan for trafiksikkerhet.
- Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljø.
- Kommunedelplan for folkehelse.
- Kommunedelplan for avfall og miljø.

5.3.3 Temaplaner

Kommuneplanen må også bygge på vedtatte kommunale temaplaner som har betydning for samfunnsplanleggingen. Disse er:

- Boligsosial handlingsplan.
- Plan for fysisk aktivitet.
- Reiselivsplan.

5.3.4 Temakart

Temakart kan brukes i arbeid med konsekvensutredning og som begrunnelse for vurderinger av nye/utvidede områder for bebyggelse. Videre kan temakartene brukes som illustrasjoner i planen og grunnlagsdokument i saksbehandling.

Det er tidligere utarbeidet flere temakart for Tynset kommune, følgende eksisterende temakart vil bli brukt i utredningen for kommuneplanens arealdel:

- Temakart - Arealressurskart - Landbruk - Dyrka og dyrkbar mark, datert 2013
  - Kartet viser fulldyrka, overflatedyrka og dyrkbar jord. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av jordbrukshensyn i konsekvensutredningen.
- Temakart - Friluftsliv – sommerruter, datert 2013
  - Kartet viser merkede turstier, toppturer, ridestier og sykkelruter som Tynset turlag har merket og er i drift, samt løyper som er registrert igjennom prosjektet løypesentralen- Fjelltur. Noen planlagte fotruter vises også. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av friluftsliv i konsekvensutredningen.
- Temakart - Friluftsliv – vinterruter, datert 2013
  - Kartet viser merkede ski- og hundeløyper som Tynset turlag har merket og er i drift, samt løyper som er registrert igjennom prosjektet løypesentralen- Fjelltur. Noen planlagte skiløyper vises også. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av friluftsliv i konsekvensutredningen.
- Temakart - grus og pukk, datert 2013
  - Kartet viser registrerte grus- og pukkforekomster, samt uttaksområder. Kartet skal, sammen med grusrapport for Tynset og Alvdal fra 2011, legges til grunn ved vurdering av mineralressurser i konsekvensutredningen.
- Temakart - Arealressurskart - Landbruk – Beite, datert 2013
  - Kartet viser arealer for beite samt skogbonitet. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av jordbruksinteresser i konsekvensutredningen
- Temakart - Prioriterte naturtyper for Tynset kommune, datert 2013
  - Kartet viser prioriterte naturtyper og verdifulle naturområder. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av naturverdier i konsekvensutredningen.

5.4 Fagrapporter

Kommuneplanen må bygge på andre fagrapporter. Følgende rapporter legges til grunn for arbeidet:

- Prosjekt: Bærekraftig næringsutvikling med fritidsboliger i sentrum.
  - Hytteundersøkelsen i Tynset
  - Næringsvennlig hyttebygging i Fjellregionen

- Attraktiv hyttekommune - noen anbefalinger for kommunene i Fjellregionen
- Sluttrapport for prosjektet
- Snøskuterløyper for fornøyelseskjøring
- Samferdsel og transportanalyse, ØF rapport 07/2015.
- Nye muligheter for næringsutvikling på Kvikne, rapport med vedlegg.
- Grusrapport for Tynset og Alvdal fra 2011

5.5 Andre pågående planarbeid

5.5.1 Plan for verdsetting av friluftsområder.

Planarbeidet skal startes opp og gjennomføres høsten 2020. Det tas sikte på å lage en felles plan for Tynset, Alvdal og Tolga kommuner. Planarbeidet medfører kartlegging og klassifisering av kommunenes friluftsområder. Resultatet av planarbeidet vil måtte hensyntas i arealplanleggingen, og planarbeidet vil derfor gi viktige føringer for revisjon av kommuneplanens arealdel.

5.5.2 Kommunedelplan for kulturminner og kulturmiljøer, Tynset og Alvdal, 2015 – 2021.

Revidering av planen skal startes opp våren 2021. Revidert plan skal vedtas høsten 2021. Kommuneplanen definerer hvilke kulturminner og kulturmiljø som er bevaringsverdige, og som må hensyntas i arealplanleggingen. Resultatet av revisjonsarbeidet vil måtte hensyntas i arealplanleggingen, og planarbeidet vil derfor gi viktige føringer for revisjon av kommuneplanens arealdel.

5.5.3 Kulturhistoriske landskap av nasjonal interesse (KULA)

Riksantikvaren har startet opp arbeid med KULA. I Tynset kommune foreslås to KULA-landskap: Ett på Kvikne (gruve/bergverk) og et ved Storbekkhaugan (sør-samisk boplass og fangstområde). Avgrensningene av disse områdene og status på arbeidet er tilgjengelig og kan sees på <https://arcg.is/1TK0vb>. Det jobbes mot å sende et forslag på høring i løpet av 2021. Resultatet av arbeidet vil måtte hensyntas i arealplanleggingen, og arbeidet vil derfor gi viktige føringer for revisjon av kommuneplanens arealdel.

6 Satsningsområder for arealdelen

Den vedtatte kommuneplanens samfunnsdels visjoner og strategier legger føringer for arealpolitikken. Mer detaljert og på hvilken måte, skal framgå av kommuneplanens arealdel. Arealdelen skal samordne viktige behov for vern og utbygging slik at det blir lettere å utarbeide mer detaljerte planer og raskere å fatte beslutninger i enkeltsaker i tråd med kommunale mål og nasjonal arealpolitikk.

Samfunnsdelens hovedmål er:

1. Mangfold av arbeidsplasser.
2. Bærekraft.
3. Det gode liv.

Samfunnsdelen gir viktige føringer til kommuneplanens arealdel. Visjoner og strategier i samfunnsdelen er konkretisert i følgende seks temaer som omhandler arealdelen:

6.1 Stedsutvikling og valg av boligområder

Samfunnsdelen poengterer:

- *Legge til rette for behovet for boligarealer.*
- *Redusere eksisterende og unngå nye forurensningsproblemer ved ny utbygging.*

Attraktivitet skal legges til grunn for vurderinger og føringer for boligområder i et stort planarbeid, det er derfor viktig å huske at attraktivitet er subjektivt. Derfor er variasjon også viktig. Vurdering av graden av tilgjengelige boliger vil også være relevant i forbindelse med å sikre et variert botilbud.

Ulike ønsker kan fanges opp gjennom langsiktig strategi om å satse både på videreutvikling av eneboligområder, men også opprettholde grendestrukturen med spredt boligutvikling.

6.2 Boligbygging i grendene

Samfunnsdelen poengterer:

- *Ved å legge til rette for mer spredt boligbygging som tar sikte på å styrke tettsted- og grender.*

Som nevnt i pkt. 6.1 er attraktivitet og variasjon viktig for boligmarkedet. Å legge til rette for ny spredt boligbygging i grendene og nye tiltak i forbindelse med eksisterende boliger er med på å skape dette.

6.3 Forvaltning av landskap og kulturmiljø, natur- og friluftsliv

Samfunnsdelen poengterer:

- *Finne en balansert utvikling mellom bruk og vern av arealer.*
- *Forvalte de grønne arealene i og rundt Tynset sentrum på en slik måte at de er til nytte og opplevelse for kommunens befolkning.*

Landskapsbilde, kulturmiljø, natur og friluftsliv er viktige faktorer som er med på å gjøre et område attraktivt og kan gi særpreg. Friluftsliv er også fremmende for folkehelsen. Utvikling av bolig-, fritids- og næringsbebyggelse vil kunne gi negative konsekvenser for disse. Det er derfor viktig å finne en bærekraftig balanse mellom utvikling og bevaring/vern.

6.4 Fritidsbebyggelse

Samfunnsdelen poengterer:

- *Ved å legge til rette for økt aktivitet i eksisterende hytteområder.*

Forventninger til komfort på hytte har økt, og det er mange som ønsker å ha veg, strøm, innlagt vann og avløp på hytta. Det er viktig å ha gode retningslinjer og prosesser når slike endringer ønskes gjennomført. Dette gjelder kanskje spesielt når det er vann og avløp, da det i tillegg til et landskaphensyn, er en forurensningsproblematikk.

Å legge til rette for nye tiltak i forbindelse med eksisterende hytter vil også kunne være med på å øke aktiviteten.

6.5 Senterstruktur og regional utvikling

Samfunnsdelen poengterer:

- *Styrke et levende sentrum*
- *Legge til rette for videreutvikling av infrastruktur og regionalt samarbeid.*

Ny utbygging av bolig og fritidsbebyggelse, samt økt antall hyttedøgn av andre grunner, vil kunne være med på å styrke sentrumsområdet også. Dette krever tilrettelegging for fremkommelighet i form av kollektivtilbud eller tilgjengelige parkeringsplasser.

Mye utbygging av næring, spesielt forretningsdrift, utenfor sentrum vil derimot kunne ha en negativ virkning for sentrum.

6.6 Næringsutvikling og lokalisering

Samfunnsdelen poengterer:

- *Tilrettelegge fleksible og attraktive næringsarealer.*
- *Ta stilling til lokalisering av varehandel i sammenheng med sentrum.*

Strategisk næringsplan skal legges til grunn for arealdelen. Næringsplanen peker på at Tynset kommunes rolle i næringsarbeidet er å legge til rette for etablering av bedrifter og videreutvikling av eksisterende næringsliv i hele kommunen. Dette gjøres bl.a. gjennom å sørge for at det finnes ledige næringsarealer.

7 Utredningsbehov

Nødvendige utredninger må i omfang holdes på et nivå som holder de innenfor avsatt tid i planprosessen. Utredningsbehov som inngår i planarbeidet ved rullering av kommuneplanens arealdel omtales i det følgende.

7.1 Utviklingstrekk

Utfordringsdokumentet datert 26.05.20, samt NOU 2020:12 «Næringslivets betydning for levende og bærekraftige lokalsamfunn» og NOU 2020:15 «Det handler om Norge — Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene» skal legges til grunn.

7.2 Evaluering av gjeldende planer

I revideringen skal det redegjøres for forholdet til andre planer. Reguleringsplaner av eldre dato skal vurderes hvorvidt de fortsatt har relevans eller kan dekkes på annen måte.

7.3 Bolig-, næring- og fritidsbebyggelse

Det må gjøres en vurdering på om det er behov for, eller ønske om, nye områder eller fortetting/utvidelse av eksisterende områder for bolig, næring og fritidsbebyggelse, jfr. pkt. 6. Behovet vurderes gjennom utarbeiding av rapport: estimat av behov for fritidsbolig, bolig og næring. I denne rapporten skal behovet estimeres ut fra utbyggingstakter og ledige arealer som allerede er regulert i reguleringsplaner og avsatt i gjeldende kommuneplan.

For fritidsbebyggelse må det også vurderes om det er ønskelig å skille på hyttestandard for forskjellige områder.

Dagens plan genererer mye dispensasjonsbehandling for tiltak på eksisterende bolig- og fritidstomter som er avsatt til LNF-formål. Det skal vurderes om det er ønskelig å fortsette å være så restriktive for alle, eventuelt noen, av disse tomtene. Det må videre vurderes hvordan tomtene eventuelt kan ivaretas bedre. Alternativer som kan vurderes er:

- Bestemmelser (evt. med illustrasjonskart).
- Arealformål med tilhørende bestemmelser.
- Skal det gjøres likt for alle tomtene, eller skal det for eksempel brukes formål for LNF med spredt bebyggelse der det er flere tomter i relativ nærhet og kun bestemmelser for andre.

7.4 Endring av arealformål

Ved endring av arealformål skal det vurderes konsekvens av nytt formål, i forhold til gjeldende formål. Dette gjøres i konsekvensutredningen, jfr. pkt. 7.6.

7.5 Temakart

Temakart kan brukes i arbeid med konsekvensutredning og som begrunnelse for vurderinger av nye/utvidede områder for bebyggelse. Videre kan temakartene brukes som illustrasjoner i planen og grunnlagsdokument i saksbehandling.

Det skal utarbeides følgende nye temakart:

- Temakart - Inngrepsfrie naturområder (INON) i Tynset kommune
  - o Kartet skal vise inngrepsfrie områder, som vil si områder 1 km eller mer fra tyngre tekniske inngrep. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av naturverdier i konsekvensutredningen.
- Temakart - Kulturminner i Tynset kommune
  - o Temakartet skal utarbeides i tråd med KDP for kulturminner og kulturmiljøer, og skal legges til grunn ved vurdering av kulturminner i konsekvensutredningen.
- Temakart - Naturvernområder og verneplan for vassdrag i Tynset kommune
  - o Kartet skal vise naturvernområder i form av landskapsvernområder, nasjonalparker og naturreservat. I tillegg skal kartet vise arealer omhandlet av verneplan for vassdrag. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av naturverdier i konsekvensutredningen.
- Temakart- Villreinsområder i Tynset kommune
  - o Kartet skal vise villreinsområder i kommunen, fordelt på registrerte kalvingsområder, trekkområder og beiteområder. Dette er registreringer som ligger til grunn for utarbeidelsen av de regionale planene for villreinsområder. Kartet legges til grunn ved vurdering av villreinsressurser i konsekvensutredningen.
- Temakart - Samfunnssikkerhet - Flom- og skredfare
  - o Det skal utarbeides kart som viser registrert flom- og skredfare. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av samfunnssikkerhet i konsekvensutredningen.
- Temakart - Infrastruktur - Støy
  - o Kartet skal vise utarbeidede støysoner for veg. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av miljø i konsekvensutredningen.
- Temakart - Lysforurensning
  - o Kartet skal vise lysforurensning i kommunen. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av miljø i konsekvensutredningen.
- Temakart - Barnetråkk
  - o Kartet skal vise barnetråkkregistreringene som skal gjennomføres. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av samfunnsvirkning og friluftsliv i konsekvensutredningen.
- Temakart – Viltkart
  - o Kartet vil inneholde viltområder i kommunen. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av naturverdier i konsekvensutredningen
- Temakart – sensitive artsdata (uoffentlig kart kun til internt bruk)
  - o Kartet vil inneholde informasjon om sensitive artsdata. Sensitive artsdata er samlebegrep for en database med utvalgte arter av fugler, pattedyr og lav hvor stedfestet informasjon om artenes hekkeområde, yngleområde eller voksested er skjermet for allment innsyn. Kartet skal legges til grunn ved vurdering av naturverdier i konsekvensutredningen

7.6 Konsekvensutredning (KU)

Ifølge KU-forskriften § 6 skal Kommuneplanens arealdel ha en KU når planen fastsetter rammer for tiltak i forskriftens vedlegg 1 og 2.

Forslag til tema som skal utredes er vurdert ut fra KU-forskriften §21 og forhold ved planen som kan gi konsekvenser for miljø, naturressurser og samfunn.

Konsekvensutredningen skal ifølge § 17 ta utgangspunkt i relevant og tilgjengelig informasjon. Om nødvendig skal ny informasjon innhentes. Konsekvensutredningen vil omfatte en beskrivelse av de positive og negative konsekvensene av planforslaget, samt forslag til avbøtende tiltak om nødvendig.

Konsekvensene utredes i forhold til 2 forskjellige alternativer:

0-Alternativet: Den mest sannsynlige utviklingen av området dersom omdisponering ikke gjennomføres, dvs. at ting fortsetter slik det er i dag.

Alternativ 1: Den mest sannsynlige utviklingen av området ved omdisponering.

7.6.1 Tema som skal vurderes i KU

Det vil bli vurdert om ny utbygging kan medføre konflikt med tema som omhandler bevaring/sikring av eksisterende ressurser eller mot fare. Det vil også vurderes om utbyggingsområder vil ha tilgang/nærhet til relevante tema.

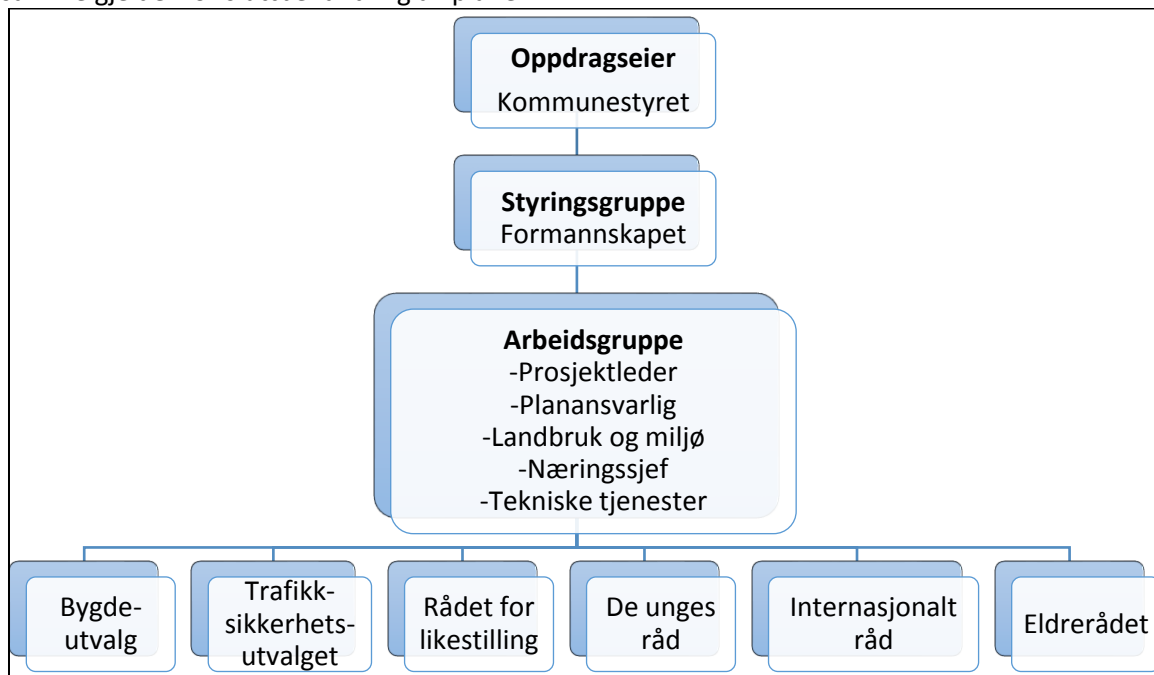
Naturverdier og miljø	Naturmangfold jfr. Naturmangfoldloven
	Økosystem
	Miljømål
	Miljøpåvirkning, herunder forurensning
	Vannmiljø jfr. Vannforskriften
Kulturminner og kulturlandskap	Kulturlandskap
	Kulturminner, inklusivt SEFRAK-registrerte bygg
	Virkninger mht. funn av automatisk freda kulturminner
Friluftsliv	Friluftslivsinteresser
	Stier og løyper
Tilgjengelighet og fremkommelighet	Bolig/fritidsbolig
	Uteområder
Landskapsvirkninger og plassering	Landskapsvirkning av tiltak
	Estetikk og byggeskikk
Naturressurser	Jord- og skogressurser
	Mineralressurser, herunder grus og pukk
Samfunnssikkerhet	Flom
	Ras og skred
	Trafikksikkerhet, inklusivt jernbanen
Samfunnsvirkninger	Behov for infrastruktur, herunder vann og avløp
	Næringsliv
	Kommunalt tjenestetilbud, inklusivt helsetilbud/-kapasitet
	Barn og unges interesser
Landbruks- og reindriftsinteresser	Jordbruk
	Skogbruk
	Reindrift

8 Planprosess

8.1 Organisering

Det legges opp til at formannskapet 1. gangs behandler forslaget til planprogram for utleggelse til offentlig ettersyn og høring, mens kommunestyret fastsetter planprogrammet etter innstilling fra formannskapet. Dette er begrunnet med at en fullstendig revisjon av arealdelen har konsekvenser

som potensielt berører all virksomhet i kommunen. Av samme grunn foreslås det at det er kommunestyret som legger planforslaget ut på høring, etter innstilling fra formannskapet. Det samme gjelder for sluttbehandling av planen.

Planarbeidet utføres av en administrativ arbeidsgruppe med en prosjektleder. Arbeidsgruppa vil inkludere Landbruk og miljø, Næringssjef, Tekniske tjenester og Plan. Plan vil være sekretær for gruppa.

I tillegg involveres de ressurspersoner fra administrasjonen som anses å være nødvendig for å sikre tverrfaglighet underveis i planarbeidet. Involvering av ressurspersoner som kan utfordre om temaer som går på tvers av fag eller representere en overbygning, er også viktig. Eksempel på ressurspersoner vil være ansatte ved skoler og barnehager.

Den politiske involveringen i planarbeidet er svært viktig. Formelt er formannskapet delegert myndighet fra kommunestyret til å utarbeide planforslag.

Formannskapet, samt alle gruppelederne, vil være styringsgruppe for planarbeidet og vil bli involvert før viktige milepæler. Dialogen vil gå formelt gjennom styringsgruppemøte i forkant av formannskapsmøte.

Kommunestyret vil orienteres ved viktige milepæler, i etterkant av styringsmøte.

Det vil også holdes to dialogsmøter med kommunens råd og utvalg. På disse møtene, et i innspillsfasen og et i høringsfasen, blir det blant annet informert om framdriften av planen og hva arbeidsgruppa ønsker innspill/tilbakemelding på. Bygdevalg/annen representant fra bygdene inviteres også til disse møtene.

8.2 Høring

Det skal varsles planoppstart og gis frist for innspill til selve planen. Innspillene som kommer til planen vil bli vurdert i arbeidet med utarbeidelsen av planen, gjennom en konsekvensutredning.

Samtidig med at det varsles planoppstart, skal det vedtas å legge forslag til planprogram ut på høring. I høringsperioden (min. 6 uker) er planprogrammet ute til offentlig ettersyn der myndigheter, organisasjoner og privatpersoner kan komme med uttalelser. Uttalelser som kommer til planprogrammet vil bli behandlet administrativt i kommunen, med en eventuell revidering av planprogrammet, før planprogrammet fastsettes politisk.

Relevante temakart vil også legges ut til offentlig ettersyn for kvalitetssjekk.

Forslag til plan vedtas å legges ut på høring. Igjen gjennomføres det en merknadsbehandling som kan gi grunnlag for justeringer eller endringer av planen før politisk sluttbehandling.

Det gjennomføres dialogsmøter for å belyse planen best mulig slik at alle interesserte er godt informert og slik kan gi gode innspill, se pkt. 8.3.

8.3 Medvirkning

Medvirkning er et grunnleggende prinsipp for samfunnsutviklingen, for å sikre at ny kunnskap og nye muligheter utløses og at ulike aktører jobber mot felles mål.

Planmyndigheten skal tilstrebe størst mulig offentlighet og reell medvirkning. Kommunen har derfor et særlig ansvar for å sikre gode muligheter for medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging eller som ikke er i stand til å delta direkte.

Lokaldemokratiet og engasjement gjennom lokalpolitikken er de viktigste arenaene for medvirkning. Gjennom kommunevalget representerer kommunestyret innbyggerne bredt. Involvering av politiske miljø på riktig tidspunkt og måte vil være fokus i planprosessen. Kommunen har en rekke råd, utvalg, funksjoner og organisasjoner som fungerer som høringsinstanser i planarbeidet. Medvirkning fra de som yter kommunale tjenester er også essensielt. Ansatte bidrar både med fagkompetanse og kunnskap som de får gjennom kontakten med innbyggerne.

Tynset kommune legger i denne planprosessen opp til følgende generelle medvirkningsopplegg:

- Gjennom formalkravene i plan- og bygningsloven om varsling, offentlig ettersyn mv.
- Gjennom informasjonsvideoer med ordfører om innspillperiode og høring.
- Gjennom aktiv informasjon på kommunens hjemmeside og sosiale medium.

Medvirkning innebærer videre at informasjon og kunnskap om faktagrunnlag og forutsetninger for samfunnsutviklingen deles. Dette vil styrke grunnlaget for en realitetsorientert, god offentlig debatt.

8.3.1 Bygder/grender

Det legger oss til to grendemøter i for grendene med egne delplaner i arealdelen. Det var foreslått at disse møtene skulle arrangeres av utvalg/representanter for grendene, og at disse slik skulle kjøre medvirkningen i grendene. Etter ønske om deltakelse fra kommunen på dette vil arbeidsgruppa være med på opplegget.

Det er utarbeidet en momentliste, som var tenkt utsendt til møteholdere som sjekklister på hva som burde diskuteres. Momentlista vil brukes i planleggingen av møtene, også når arbeidsgruppa deltar.

Utarbeides momentliste ser slik ut:

MOMENTLISTE

Momentlista er ment som en hjelp til å få i gang diskusjonen, og gi litt hjelp på veien med tanke på hva som vil kunne være relevant inn i planen/planarbeidet.

Det er ikke sikkert dere kan svare ut alle disse og noen av punktene her vil ikke være relevant for alle bygdene/grendene heller.

Er det noe som ønskes endret/tatt ut av gjeldende plan

1. Standard på hyttefelt
  - Er det eksisterende hyttefelt som er lavstandard (uten vann og avløp) i dag som det er ønske om å endre til høystandard (med veg, vann, avløp og strøm).
2. Ikke påbegynte/utbygde områder
  - Finnes det områder regulert til bebyggelsesområder som ikke er utbygde. Er dette områder som ikke er relevante og bør tas ut/reguleres til noe annet?
3. Utnyttelsesgrad/høyder
  - Er rammene store nok/for store. Hvor stor andel av tomtene bør tillates bebygd. Utnyttelsesgrad oppgis normalt i %-BYA som er et mål for fotavtrykk for alle bygg, inklusiv terrasse og parkeringsplass. Til sammenligning er det for eneboligtomter, på ca. 1-1,5 daa, i sentrum bruk en %-BYA på 30-35%, og det er tradisjonelt brukt en del lavere på hyttetomter i kommunen (18% er mye brukt).
  - Hvor høyt (i meter eller etasjer) bør det tillates å bygge i grenda? Det kan differensieres på type bebyggelse.
4. Antall enheter
  - Fortetting av eksisterende bebyggelse
  - Færre enheter, på grunn av for eksempel få interessenter eller ønske om større enheter.

Er det noe som ønskes ivaretatt/videreutviklet

1. Kulturminner
  - Er det kulturminner i grenda som er spesielt viktige å ivareta? Er det god fremkommelighet til minne(ne)? Bør dette eventuelt sikres/videreutvikles?
2. Grøntområder
  - Er det grønne områder som er spesielt viktige å ivareta? For eksempel fordi det er fine turområder eller lekearealer.
3. Ganglinjer
  - Er det turstier, gang- og sykkelveier og lignende som er spesielt viktig å ivareta?
4. Vilttrekk
  - Er det vilttrekk i området som bør ivaretas?
5. Aktivitetsområder
  - sykkelstier, klatreparker...
6. Særtrekk
  - Er det viktige særtrekk i grenda som er viktige å ivareta? Merkevarer for grenda?

Hvor/hva ønskes av nye områder (må arealfestes):

Det snakkes ofte om at det er nye områder dersom arealet tidligere har vært regulert til landbruk, natur og friluftsområde (LNF). Vi ønsker derimot her også å få innspill på om det er ønsket endring fra annet enn LNF, for eksempel dersom det er et boligområde som ønskes omgjort til hytteområde.

1. Spredt bebyggelse
  - Dette er areal som i hovedtrekk er landbruks/skogsområder, men med enkelte frittliggende bolig-, hytte- eller næringstomter. Det skal spesifiseres hva (bolig, hytte, næring eller en kombinasjon av disse) og hvor mange nye tomter det åpnes for.
2. Boligområder
  - Flere enheter i klynge. Det skal spesifiseres hva (eneboliger, tomannsboliger, leilighetsbygg mm eller en kombinasjon av disse) og hvor mange nye tomter det åpnes for.
3. Hytteområder
  - Flere enheter i klynge. Det skal spesifiseres hvor mange nye tomter det åpnes for og om det tillates en eller flere hytteenheter på hver tomt. Skal det være høy- eller lavstandard på området?
4. Næring og reiseliv
  - Arealer for hotell, camping/bobilparkering, turistattraksjoner, forretning, bensinstasjon, industri, bakeri/restaurant o.l.
5. Offentlige bygg/tjenester
  - Arealer for skole, barnehage, eldreboliger, kommunal bolig mm.
6. Utvidelse av gravplass
  - Areal for gravplass, inklusivt ikke-kristne alternativer og urnelund.
7. Forsamlingslokale,
  - Arealer for samfunnshus/grendehus, ungdomshus, øvingslokaler, kulturbygg og bygg til religionsutøvelse mm.
8. Ganglinjer
  - Gang- og sykkelveger, spesielt nevnes skoleveg.
  - Grøntdrag (sti med vegetasjon), turstier og snarveger.
9. Friluftsområder
  - Naturlige leke- og møteplasser. For eksempel «100-metersskog» og områder med gapahuk, skogshinderløype mm
10. Nærområder/aktivitetsområder
  - Snøskuterløyper
  - Skiløyper
  - Idrettsanlegg
11. Nydyrkingsområder
  - Er det områder i grenda hvor det planlegges nydyrking?
12. Masseuttak
  - Er det sand, grus eller pukk som planlegges/ønskes å utvinnes?
13. Viderutvikling av kommunalt VA-nett
  - Er det behov for utbygging av kommunalt VA-nett?

8.3.2 Lag og foreninger

Foruten den generelle medvirkningen tilskrives lag og foreninger med informasjonsbrev vom innspills- og høringsfrister.

8.3.3 Råd og utvalg

Råd og utvalg, inkludert utvalg/representanter for grendene, inviteres til dialogsmøter under høringen til planprogrammet og planforslaget.

8.3.4 Barn og unge

Med en stor andel barn og unge representerer denne gruppen kanskje Tynsets fremste ressurs. Det er også barn og unge som vil vokse opp med de politiske strategier og mål som settes i denne planen.

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen har krav til den kommunale planleggingsprosessen hvor kommunene skal:

- Vurdere konsekvenser for barn og unge i plan- og byggesaksbehandlingen.
- Foreta en samlet vurdering av barn og unges oppvekstmiljø for å innarbeide mål og tiltak i kommuneplanarbeidet.
- Utarbeide vedtekter, bestemmelser og retningslinjer om omfang og kvalitet av arealer og anlegg av betydning for barn og unge, som skal sikres i planer der barn og unge er berørt.
- Organisere planprosessen slik at synspunkter som gjelder barn som berørt part kommer fram og at ulike grupper barn og unge selv gis anledning til å delta.

Tynset kommune vil i denne planprosessen søke å ivareta barn og unges interesser gjennom:

- Bestemmelser som sikrer kvalitet og omfang av arealer av betydning for barn og unge.
- Barn og unges interesser vil være en av vurderingskriteriene i konsekvensutredning og valg av nye utbyggingsarealer.
- De unges råd inviteres til dialogmøte med de andre råd og utvalgene og får planprogram og planforslag til høring.
- Egne møter med de unges råd i forbindelse med innspillperiode og høring.
- Kommunen har en egen «Barnas representant» som vil trekkes inn i arbeidsgruppa ved behov.
- Det vil gjennomføres barnetråkk på mellomtrinnet i skolene (Fåset skole hadde gjennomføring av barnetråkk i 2017 forbindelse med KDP Fåset/Fådalen, denne gjennomføres ikke på ny nå).

8.3.5 Næringslivet

I tillegg til offisiell varsling vil det være direkte kontakt mellom nærings sjef og den enkelte aktuelle virksomhet etter skjønn.

8.3.6 Regionale myndigheter

I tillegg til offisiell varsling vil planen tas med til diskusjon i planforum. Det legges opp til en gang etter innspillene er komne inn og det er lagget en oversikt over disse. Det legges også opp til å ha en siste utsjekk av planforslaget i før planen sendes på høring.

9 Framdriftsplan

Gjennomføring av grendemøter er usikkert, da dette kommer an på smittesituasjon og nasjonale tiltak. Gjennomgangen og vurderingen av det som kommer inn i møtene er derfor også avhengig av dette.

		År	2020			2021												2022						
		Måned	1 0	1 1	1 2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	1 0	1 1	1 2	1	2	3	4	5	6	
Oppstart/ Planprogram	1	Utarbeide forslag til planprogram																						
	2	Frist for saksfremlegg til formannskap																						
	3	Behandle forslag til planprogram																						
	4	Sende planprogram på høring og varsle oppstart																						
	5	Høringsperiode: forslag til planprogram																						
	6	Dialogsmøte med råd og utvalg: Prosess og innspill																						
	7	Behandle innspill til planprogram																						
	8	Frist for saksfremlegg til formannskap og kommunestyre																						
	9	Fastsette planprogram																						
Planprosess	10	Innspillsperiode																						
	11	Utarbeide temakart 1																						
	12	Utarbeide temakart 2																						
	13	Utarbeide temakart 3																						
	14	Utarbeide temakart 4																						
	15	Utarbeide temakart 5																						
	16	Utarbeide temakart 6																						
	17	Møte i styrings-gruppa: Temakart																						
	18	Utarbeide temakart 7																						

